

‘PERSFOTOARCHIEVEN, OPEN U!’

Wat als we alle foto’s die ooit door persfotografen zijn gemaakt automatisch kunnen verbinden met alle gepubliceerde foto’s in kranten, tijdschriften en boeken? Dan komt er informatie samen die we als mens in geen eeuw handmatig kunnen samenbrengen. Een eerste stap naar massale beeldherkenning is inmiddels gezet met **krant-en-fotos.nl**.

– MET AI

Michel de Gruijter

Adviseur AI & Digital Scholarship
bij de KB

De KB bezit kilometers aan publicaties in haar magazijnen. Veel daarvan is inmiddels digitaal ontsloten en kan wereldwijd worden geraadpleegd via internet. We blijven bezig om die digitale collecties uit onze eigen magazijnen en die van andere instellingen zichtbaar en bruikbaar te maken via platforms als Delpher, DBNL en Het Geheugen. Het gaat daarbij niet alleen om het op internet zetten van scans, leesbare tekst en plaatjes, maar ook om het goed vindbaar maken en het verbinden van allerlei gegevens die te maken hebben met de publicaties. Zo staat op Delpher de krant *Nieuwsblad van het Noorden*. In deze krant zitten honderdduizenden foto’s, maar bij elk artikel staat maar een enkele foto terwijl de fotograaf een hele reportage heeft geschoten. Die reportages zijn in Delpher niet terug te vinden.

Groninger Archieven en het Noord-Hollands Archief proberen, net als de KB, hun collecties zichtbaar te maken. Zij bezitten

bijvoorbeeld alle reportages van Persfotobureau D. van der Veen en Fotopersbureau De Boer. De foto's en metadata zijn te vinden in hun beeldbanken, en gebruikers kunnen daarin al heerlijk grasduinen, maar een link met de kranten waarin een deel van de foto's is gepubliceerd, bestond nog niet. Dat is overigens ook niet vreemd: het zou jaren kosten om die links met de hand aan te brengen.

ALGORITME ONTWIKKELD

Afgelopen halfjaar hebben Groninger Archieven, Noord-Hollands Archief en KB samengewerkt met Picturae en Sioux Technologies om een slimmere manier te vinden – met het project Krant en Foto's (krant-en-fotos.nl) als resultaat. Sioux heeft daarvoor een algoritme ontwikkeld dat pers- en krantenfoto's met elkaar verbindt. De basis hiervan is een diep convolutienetwerk getraind op miljoenen foto's. Eenvoudig gezegd: de pixels van de krantenfoto's worden automatisch vergeleken met de persfoto's, waarbij de drie krantenfoto's met de meeste overeenkomsten worden gezien als de meest waarschijnlijke treffers. Zo'n half miljoen persfoto's en een kwart miljoen krantenfoto's zijn op deze manier verbonden.

BEELDBANK

Die verbindingen vormen de basis voor een **demonstrator** die Picturae vervolgens heeft gebouwd. De gebruiker krijgt op krant-en-fotos.nl een beeldbank voorgeschoteld met alle foto's uit het project en kan daarin zoeken op persfoto's. Een zoekvraag levert dan bijvoorbeeld een persfoto op van een auto-ongeluk en drie krantenartikelen waarin dezelfde auto op een foto is te zien. Daarnaast kan de gebruiker doorklikken naar de hele fotoreportage waarin hij of zij de auto vanuit elke hoek kan bekijken. Acht gebruikers hebben deze nieuwe website vervolgens getest. Sinds kort staat ze online.

TASTBARE RESULTATEN

Het project heeft tastbare resultaten opgeleverd in de vorm van een algoritme, een demonstrator en ervaringen van gebruikers (zie de **video** bij dit artikel). Net zo belangrijk zijn de lessen die we hebben geleerd en in een **whitepaper** hebben opgenomen. We hopen dat deze zullen landen in de erfgoedsector en dat professionals een duik zullen nemen in de beeldbank. Krant en Foto's heeft bewezen dat het mogelijk is om met kunstmatige intelligentie in een grote dataset foto's aan elkaar te koppelen. Het kan dienen als voorbeeld voor andere instellingen om hun beeldcollecties te gaan ontsluiten (het project is ook opgenomen als **use case** van de werkgroep Cultuur en Media van de Nederlandse AI Coalitie). Het zou mooi zijn als dit project de eerste stap blijkt te zijn naar grootschalige verbinding van fotocollecties.

Meer afleveringen lezen van de KB-onderzoeksrubriek? Je vindt ze in het **online archief op informatieprofessional.nl**. <

Speedy en Elias troosten elkaar

WACHT U VOOR DE HOND schrijft over thuisloze honden, die in het asiel aan het Houtmanpad op adoptie wachten. Het asiel is dagelijks van negen tot vijf uur geopend. Ook vanavond kunnen dierenliefhebbers er terecht van half zeven tot half acht.

NAAM: Elias - Speedy
LEEFTIJD: 5 jaar - 8 maanden
RAS: Bastaard-fox terrier-bastaard
GESLACHT: reu-reu
PRIJS: f 70-f 70
INFORMATIE: 244443
SPEEDY EN ELIAS
TROOSTEN ELKAAR

Het viel niet mee om elke dag opnieuw hoopvol te beginnen, om steeds vertrouwen in de toekomst te houden. Dat was de conclusie van de honden Elias en Speedy, toen ze hun levensverhaal aan elkaar hadden verteld en bij het heden — het hok in het asiel — waren aangeland. Ze hadden elkaar hier leren kennen en waren in korte tijd goede maatjes geworden. Om verschillende redenen, trouwens. De jonge, nerveuze en ietwat neurotische Speedy had het gevoel een grote, sterke schouder te hebben gevonden, waartegen hij eens flink had mogen uithuilen. En Elias, de bastaard met een vleugje terrierbloed, werd vrolijk van de jonge Speedy.

De levensgeschiedenis van beide viervoeters liep nogal uiteen. Elias, die al wat ouder was, had jarenlang een goede baas gehad. Eigenlijk had de hond niets te klagen maar het was allemaal een beetje saai. Op een zekere dag had Elias het in zijn kop gekregen, had zijn biezen gepakt en was vertrokken. Met onbekende bestemming. Hij wilde gewoon wat meer van de wereld zien.

Maar hij had in zijn overmoed een ding over het hoofd gezien: hij moest plotsklaps in zijn eigen levensonderhoud voorzien. En dat viel tegen. De eerste dagen kon Elias zich nog redden met de beetjes eten, die hij op zijn weg aantrof, maar na een paar weken was er niet veel meer van hem over. Hij begon

hoe langer hoe meer op een wandelend gratenpakhuis te lijken.

Tot hij op een dag werd gevonden. Net op een moment dat Elias alle moed verloren had. Hij werd door een klein jongetje ontdekt, die de hond mee naar huis nam. Daar vonden ze het allemaal wat minder leuk, zo'n wildvreemde zwerfshond in huis. Wel mocht Elias een beetje op verhaal komen en uitrusten van de vermoeienissen. Na een paar dagen werd hij naar het asiel gebracht, waar hij Speedy leerde kennen.

Een vurige wens heeft Elias nu na alle ervaringen: rust en warmte bij een aardig gezin. Bij zijn verlangen speelt één zekerheid mee: hij is bijzonder plooibaar. Elias kan makkelijk alleen zijn, goed met kinderen opschieten, vindt andere honden geen probleem en is rustig in de auto. Wat wil een toekomstige baas nog meer?

Anders is het met Speedy gesteld. Hij was een paar weken oud, toen zijn moeder stierf. Hij werd bij een andere moederhond ondergebracht, maar het boterde niet zo goed tussen hem en haar. Na maanden van spanningen tussen die twee moest Speedy het veld ruimen. Hij werd naar het asiel gebracht.

Hij is alle toestanden nog niet te boven, heeft alles nog niet kunnen verwer-

ken. Daarom is Speedy blij dat hij Elias ontmoet heeft, die hem steeds bemoedigend toespreekt en hem voorhoudt dat alles ongetwijfeld op zijn pootjes terecht komt.

Wel moet de toekomstige baas van Speedy weten, dat de hond wat tijd nodig heeft om zich aan te passen. Verder kan Speedy niet bij al te kleine kinderen en houdt hij er niet zo van alleen te zijn.

De twee honden Puckie en Moppie over wiens ervaringen we vorige week schreven, hebben een nieuw thuis gevonden.

vermiste en
gevonden
huisdieren

Vermiste Katers:

Wit, wat langharig, witte vloband; Grijs/wit, 1 jr.; Grijs, gecastr. 1 jr.; Wit/rood boven ogen, rode staart, gecastr. 14

mnd., lichbruine ogen; Zwart, grof, mist teen a. poot; Rood gemarmerd, witte vloband, gecastr.; Zwart met vloband, 2 jr.; Zwart, wit bef + voeten, 1 jr.; Zwart, gecastr.; Zwart/wit koe-achtig gevlekt, gecastr., 2 jr.; Zwart met witte voeten + bef, rode gloed, ogen staan groot; Zwart, wit kin + poten + buik, zwart gevlekte tong, gecastr.; Zwart, wit bef siamees type, hoog op poten, witte vloband, rode band; Zwart/wit, witte vloband + adreškoker, gecastr.; Zwart, paar witte haren bef, slank, gecastr.; Rood gestreept, uitgezakte buik, 2 witte kringen staart, gecastr.; Zwarte rug, witte buik, oranje vlek bef, witte vloband; Zwart, wit befje, ¼ mnd.; Zwart, paar witte haren op hals en buik, dikke staart, 5 jr., gecastr.; Rood, wit bef en sokken, 3 mnd.

Vermiste poezen:

Zwart, geen wit, witte vloband + adreškokertje, schuw, „Lea”; Zwart, wit bef + poten, 1½ jr.; Zwart, wit bef + voortenen; Cypers, mist een tand; Lap, zwart/bruin/rood, wit bef + 4 voeten; Lap, witte vloband + adreškoker; Lap, krols, rood/zwart/bruin gevlekt, „Sara”, 1 jr.; Wit/rood gevlekt, staart kaal.

Vermiste Teef:

Foxhound lijkt op Basset, maar groter.

Vermiste Reuen:

Bast. Terrier, zwart/grijs, wat witte plekjes, ruwharig, vloband; Zwart, veel grijs, kale plek op rug en bovenkant staart, vloband; Boxer gestroomd, wit bef in kruisvorm; D. Herder, zwart dek, geel beige, vloband, lichtbruine halsb. knik staart; Bouvier, rondom gecoupeerd, beige band; Mechelse Herder, rode band.

Vermiste diversen:

Zwart/wit konijn; Papegaai, grijze roodstaart, scheve snavel; Geel-Kuifkaketoe; Tamme Ekster, lange staart, verf vlekje op kop; Rode Ara.

Gevonden Katers:

Cypers, grijs, witte poten + buike, schuw, 10 mnd.; Rood, witte voeten, 8 mnd; Cypers, witte voeten + bef, kwijlt, gemarmerd, mist ondertanden, gecastr.; Rood, geen wit, grijze ogen; Cypers, geen wit, grappige spitse snuit, lange staart, gecastr.; Cypers, wit bef, poten en snuit.

Gevonden poezen:

Wit; Lap, zwart/rood, deel rug wit; Lichtbruine siamees, zwarte kop + poten, jong; Zwart, wit bef + voeten.

Gevonden Reuen:

Poedeltje grijs, vloband; Welsh Terrier.

Gevonden Teef:

Bast. Whippet, grijze snuit, bruin gestroomd, 10 jr., gevonden Zandvoort.

Gevonden diversen:

Kanarie; Sierduif met bruin-grijze staart, groene ring aan r. poot; Papegaai.